

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF MUSIC LEARNING MANAGERMENTS FOR STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN PRIVATE NON-FORMAL MUSIC SCHOOLS IN THAILAND

พรนัชชา คุณแก้ว*, พิมลมาศ พร้อมสุขกุล**

Pornnatcha Koonkaew*, Pimonmas Promsukkul**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบที่มีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมผสาน ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถามจากครูในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบทั่วประเทศไทย จำนวน 320 คน และจัดสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี จำนวน 7 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจต่อผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ครูควรต้องมีความรู้ความเข้าใจตัวผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ครูควรมีการตั้งเป้าหมายในการสอนและต้องทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสารทั้งกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนแพทย์และนักบำบัดได้ และ 3) ควรมีการพัฒนาสื่อสำหรับครูนำไปใช้สอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการเรียนดนตรีของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คำสำคัญ : โรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ / การจัดการเรียนรู้ดนตรี / ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, pornnatcha.koo@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาดนตรีศึกษา (ระดับบัณฑิตศึกษา) วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, pimonmas.pr@bsru.ac.th

* Graduate Student, Music Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, pornnatcha.koo@gmail.com

** Assistant Professor, Dr., Department of Music Education (Graduate Level), College of Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, pimonmas.pr@bsru.ac.th

Abstract

This research aims to investigate the opinions of teachers in non-formal private music schools towards students with special needs, and to develop guidelines for organizing music learning for such students with special needs in non-formal private music schools in Thailand. The research adopts a mixed methods approach, combining qualitative and quantitative research designs. The researcher collected questionnaires from 320 music teachers in non-formal private music schools across Thailand and conducted focus group discussions with 7 music experts to explore ways to enhance music learning management for students with special needs.

The result indicated that majority of the teachers had a level of knowledge that should be improved to understand and develop guidelines for organizing music learning for such students with special needs. The suggestions towards music teaching strategies can be divided into three aspects as the following: 1) Teachers are required to understand students with special needs in order to prepare teaching strategies effectively. 2) Teachers should establish teaching goals and serve as effective communicators between learners, parents, as well as doctors and therapists. 3) The development of teaching materials should be applied in order to properly guide the students, and there should be a workshop session to guide parents in order to support students with special needs.

Keywords: Non-formal Private Music Schools / Music Learning Management / Students with Special Needs

บทนำ

ปัจจุบันในระบบการศึกษา สามารถแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เรียนปกติ และกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ ครูผู้สอน และหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึงการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน¹ สำหรับการศึกษาในวิชาดนตรีนั้นจะพบว่า เมื่อผู้เรียนเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนแล้ว ผู้เรียนมักถูกกำหนดให้ต้องเรียนในรูปแบบเดียวกันทั้งหมด โดยไม่ได้มีการแบ่งแยกตามศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละบุคคล อีกทั้งยังมีกลุ่มผู้เรียนที่มีภาวะในการเรียนรู้และพัฒนาการที่ช้ากว่าผู้เรียนทั่วไป ทำให้ไม่สามารถเรียนตามกลุ่มเพื่อนได้ทัน ซึ่งผู้เรียนในกลุ่มนี้มักจะจัดอยู่ในกลุ่มของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ²

¹ Meadows Julie, "Music Teachers' Perceptions of Targeted Professional Development" (EdD diss., Walden University, 2017), 8.

² Amanda Ruth Draper, "Music Education for Students with Disabilities" (PhD diss., Northwestern University, 2020).

ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือ ผู้เรียนที่มีการรับรู้และความสามารถในการเรียนที่แตกต่างไปจากผู้เรียนปกติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการรับรู้อาจจะมีอุปสรรคและไม่สามารถลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือสมองที่บกพร่องในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านอารมณ์ที่ส่งผลต่อการเข้าสังคม ทางด้านภาษาที่ส่งผลต่อการสื่อสาร ทางด้านร่างกายหรือสติปัญญาที่มีความแตกต่างจากเกณฑ์เฉลี่ยของผู้เรียนปกติทั่วไป ภาวะบกพร่องเหล่านี้บางส่วนอาจเป็นมาตั้งแต่กำเนิดหรือไม่ก็ได้ และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ผู้วิจัยกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ คือ กลุ่มผู้เรียนที่มีภาวะบกพร่อง ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น กลุ่มผู้เรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ และกลุ่มผู้เรียนที่มีอาการออทิสติก ซึ่งกลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการตอบสนองการสั่งการของสมอง ไม่ได้มีภาวะบกพร่องทางด้านร่างกาย³ สำหรับดนตรีเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยในเรื่องของพัฒนาการ และช่วยให้กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้พัฒนาด้านร่างกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านทักษะทางสังคม ด้านการเรียนรู้ ด้านภาษาและการสื่อสาร ตลอดจนพัฒนากล้ามเนื้อให้ดียิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ดนตรีจึงได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเสริมในการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยน รักษา และพัฒนากลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ⁴ รวมถึงสามารถพัฒนาผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูผู้สอนดนตรีและนักเรียนได้อีกด้วย ดังนั้นรูปแบบแนวทางการสอนดนตรีจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีพัฒนาการทางด้านความคิดและการตอบสนองที่ดียิ่งขึ้น

สำหรับการนำดนตรีมาใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเป็นหลัก ทั้งมุมมอง ความคิดเห็น วิธีปฏิบัติของครูผู้สอน และการเข้าใจถึงบทบาทในการสอนดนตรีของครูผู้สอน การเรียนรู้เรื่องการสื่อสารกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ดนตรีในการสอนที่เหมาะสม ทั้งนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถเป็นผู้สอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ด้วยความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการสอนและประสบการณ์การสอนดนตรีในเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยเฉพาะ⁵ เพราะครูจะไม่สามารถสอนเด็กเหล่านี้ได้เหมือนกับเด็กทั่วไป

สำหรับโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย จะมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันออกไป มีการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนทั้งที่โรงเรียนสร้างขึ้นเอง และจากหนังสือที่ได้มาตรฐานและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในต่างประเทศ ทั้งนี้ครูผู้สอนที่เป็นผู้ใช้หลักสูตรจะพยายามเลือกสรรเนื้อหาและหลักสูตรต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของ

³ Yuwadee Viriyangkura, Patara Napanang, and Vanida Sinbenjapong, *Behavior Management for Special Educators* (Chiang Mai: Chiang Mai University, 2018), 24. (in Thai)

⁴ Ruamsak Jiemsak, "The Guideline on Music Therapy Activities for Children with Special Needs through Learning Management Activities of Music Education for Children," *Journal of Humanities and Social Sciences, Phranakorn Si Ayutthaya Rajabhat University* 8, no. 1 (January-June 2020): 85-112. (in Thai)

⁵ Preeyanun Promsukkul, "The Guidelines for Developing Early Childhood Music Learning in Non-formal Private School Setting," *Veridian E-Journal, Silpakorn University* 11, no. 2 (May-August 2018): 1266-1283. (in Thai)

ผู้เรียน⁶ โดยการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้การสอนให้ผู้เรียนมีทักษะดนตรี ครูผู้สอนจะต้องศึกษารูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทให้ชัดเจน เพื่อการปรับรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม⁷ รวมถึงการพัฒนา รูปแบบการสอนดนตรีนั้น เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดนตรีบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบะของไทย พบว่า ได้มีผู้ศึกษาไว้ในหลากหลายประเด็นพอสรุปได้ ดังนี้ 1) การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรม สื่อและนวัตกรรมเกี่ยวกับเด็กพิเศษ⁸ 2) การพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกายหรือทางสังคม-อารมณ์ของเด็กพิเศษในระดับปฐมวัย^{9, 10, 11} 3) การหาแนวทางในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนดนตรี^{12, 13, 14}

จะเห็นได้ว่า การศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในด้านใดด้านหนึ่งแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับปฐมวัย หรือการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนหรือนวัตกรรมการสอน และการมุ่งหาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนดนตรีในเชิงกลยุทธ์หรือนโยบาย โดยพบว่า การศึกษาที่มุ่งเน้นที่ครูผู้สอนและการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น ระดับความรู้และความเข้าใจของครูสอนดนตรีที่มีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบะสามารถพบเห็นได้ไม่มากนัก

ดังนั้นในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของความคิดเห็นและความเข้าใจของครูดนตรีที่มีต่อกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในปัจจุบัน โดยนำเสนอข้อมูลเหล่านี้ในด้านการสำรวจความคิดเห็น ความรู้ และความเข้าใจของครูดนตรีในประเทศไทยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแนวทางในการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบะของไทยให้เกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

⁶ “National Education Act B.E. 2542,” Ministry of Education, accessed December 19, 2022, <https://shorturl.asia/NGOAX>. (in Thai)

⁷ Jason R. Tregellas and Korey P. Wylie, “Alpha7 Nicotinic Receptors as Therapeutic Targets in Schizophrenia,” *Nicotine & Tobacco Research* 21, no. 3 (March 2019): 349-356.

⁸ Marta Martins et al., “Individual Differences in Rhythm Perception Modulate Music-Related Motor Learning: A Neurobehavioral Training Study with Children,” *Scientific Reports* 13, 21552 (2023).

⁹ Tawatchai Sritep, Chalutip Samahito, and Pattamavadi Lehmongkol, “The Carl Orff Musical Experience Provision to Develop Social-Emotional Skills of Preschool Children with Autism,” *Journal of Kasetsart Educational Review* 32, no. 2 (May-August 2017): 110-120. (in Thai)

¹⁰ Preeyanun Promsukkul, “The Guidelines for Developing Early Childhood Music Learning in Non-formal Private School Setting,” *Veridian E-Journal, Silpakorn University* 11, no. 2 (May-August 2018): 1266-1283. (in Thai)

¹¹ Stephen Joseph, *What Doesn't Kill Us: The New Psychology of Posttraumatic Growth* (London: Hachette Digital, 2011).

¹² Siriporn Yookaew, “Business Development Strategies for Music Studio in Muang Chonburi District” (Master's thesis, Silpakorn University, 2017). (in Thai)

¹³ Nuttika Soontorntanaphol, “The Development of Music Activities for Improving Social Skills in Children with Autism,” *Journal of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University* 9, no. 2 (July-December 2022): 40-58. (in Thai)

¹⁴ Sasi Suriyajantratong, “Enhancing Working Memory and Social Skills of Students with Autism Spectrum Disorder through a Music Based Intervention in a Parallel Classroom” (Master's thesis, Chulalongkorn University, 2022). (in Thai)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครุดนตรีในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบที่มีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความคิดเห็นของครุดนตรีในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทยที่มีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

1) การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่สอนวิชาปฏิบัติดนตรีจากโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบทั่วประเทศไทย จำนวน 1,745 คน¹⁵

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูที่สอนวิชาปฏิบัติดนตรีจากโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบทั่วประเทศไทย จำนวนขั้นต่ำ 315 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน¹⁶ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นจากการเก็บกลุ่มตัวอย่างเมื่อปีรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยสามารถเก็บได้จำนวน 320 คน

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครุดนตรีที่มีประสบการณ์สอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีบำบัด 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีศึกษา 3 ท่าน และผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ 1 ท่าน รวม 7 ท่าน

¹⁵ “Music Practice Teachers from Non-formal Private Music Schools throughout Thailand,” Office of the Private Education Commission, accessed December 19, 2022, <https://opec.go.th/>. (in Thai)

¹⁶ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement* 30, no. 3 (Autumn 1970): 607-610.

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษานี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครุดนตรี สำหรับเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบในประเทศไทย จำนวน 262 แห่ง ได้จากข้อมูลสถิติจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน¹⁷ (2565)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ศึกษา ดังนี้
ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) ปัจจัยส่วนบุคคล (ข้อมูลทั่วไป) ของครุดนตรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ประเภทเครื่องดนตรีที่สอน ประสบการณ์สอน ประสบการณ์สอนเด็กพิเศษ และสถานศึกษาที่สอนอยู่ในปัจจุบัน

2) ความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3) ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทการสอนดนตรีผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีของครูต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งใช้วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แบบแผนแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (An Explanatory Sequential Design) โดยการใช้วิธีเชิงปริมาณก่อน แล้วตามด้วยวิธีเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถาม และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมข้อมูล เพื่อจะทำแบบสอบถามจำนวน 5 ตอน ดังนี้

1.1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ประเภทเครื่องดนตรีที่สอน ประสบการณ์สอน ประสบการณ์สอนเด็กพิเศษ และสถานศึกษาที่สอนอยู่ในปัจจุบัน

¹⁷ “Non-formal Private Music Schools in Thailand,” Office of the Private Education Commission, accessed December 19, 2022, <https://opecc.go.th/>. (in Thai)

1.2) ความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 11 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 5 ข้อ และ (2) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 6 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อ มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ผู้วิจัยจึงกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

4-5 คะแนน หมายถึง มีความรู้และความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง

2-3 คะแนน หมายถึง มีความรู้และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

0-1 คะแนน หมายถึง มีความรู้และความคิดเห็นอยู่ในระดับควรปรับปรุง

1.3) ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 1 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.4) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีของครูต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 10 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ค่า (Rating Scale) ตามแบบ Likert Scale¹⁸

1.5) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2) ประเด็นการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถาม เพื่อนำไปเป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางและวิธีแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เน้นบุคคลที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถสะท้อนความคิดเห็นและการรับรู้ เทคนิคของครูต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมไปถึงข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประเด็นสำหรับการจัดสนทนากลุ่มประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2) บทบาทของครูต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ 3) แนวโน้มในอนาคตของการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามออนไลน์จากครูดนตรี จำนวน 320 ชุด เกี่ยวกับความรู้ของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษและความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีของครูต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2) รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม นำข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว มาใช้ในการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ในการสอบถามจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

¹⁸ Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw-Hill, 1961).

ครูที่มีประสบการณ์สอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีบำบัด 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีศึกษา 3 ท่าน และผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ 1 ท่าน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows Version 26.0 (Statistical Product and Service Solution) ในการประมวลและจัดตารางการวิเคราะห์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One-Way ANOVA (F-test)

2) ผู้วิจัยได้มีการนำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการจำแนกข้อมูล (Typological analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยแต่ละองค์ประกอบจะแยกวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.0 ของผู้ตอบแบบสอบถาม รองลงมาคือ เพศชาย และเพศอื่น ๆ ตามลำดับ ช่วงอายุของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี และอื่น ๆ ตามลำดับ ประเภทกลุ่มเครื่องดนตรีที่นิยมสอนมากที่สุด คือ กลุ่มเครื่องสาย ประกอบด้วย กีตาร์ ไวโอลิน ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาคือ กลุ่มคีย์บอร์ด และอื่น ๆ ตามลำดับ แต่ในขณะที่หากแยกชนิดของเครื่องดนตรีที่นิยมสอนมากที่สุด คือ เปียโน คิดเป็นร้อยละ 39.38 รองลงมาคือ กีตาร์ และอื่น ๆ ตามลำดับ สำหรับประสบการณ์สอนของครู ส่วนใหญ่ครูมีประสบการณ์สอนมากที่สุด คือ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาคือ 10 ปีขึ้นไป และอื่น ๆ ตามลำดับ ครูดนตรีที่มีประสบการณ์สอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุด คือ สอนมาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.4 รองลงมาคือ 5-10 ปี และอื่น ๆ ตามลำดับ และภูมิภาคที่ครูสอนดนตรีมากที่สุดในปัจจุบัน คือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.8 ซึ่งจังหวัดที่ครูสอนดนตรีมากที่สุดคือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 70.0

2. เปรียบเทียบระดับคะแนนความรู้ของครูดนตรีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ในประเด็นด้านคะแนนความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 87.5 และในประเด็นด้านคะแนนความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้นดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 99.7

3. ความคิดเห็นต่อบทบาทการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ครุภัณฑ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมาคือ การเลือกสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.00 การศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาการสอน คิดเป็นร้อยละ 46.88 การเลือกกิจกรรมภายในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.25 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.50 การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนเพื่อวางแผนการสอน และวิธีการสอนล่วงหน้า คิดเป็นร้อยละ 35.63 การนำเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มาดัดแปลงในการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 29.38 การประเมินผลการเรียนการสอน และพัฒนาการของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 23.44 การบูรณาการระหว่างวิชาดนตรีกับวิชาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 23.44 และการประสานงานกับผู้ปกครอง แพทย์ นักบำบัดต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 21.25

4. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ One-Way ANOVA (F-test) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับคะแนนความรู้และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังแสดงใน Table 1 และ Table 2

Table 1 The analysis of the relationship between general information and knowledge scores of music teacher with special needs

Source: by author

General Information	P-Value	Results	
		Significant	Non-Significant
Gender	0.199		✓
Age	0.000*	✓	
Types of music instruments	0.930		✓
Music teaching experiences	0.002*	✓	
Music teaching experiences with special needs	0.096		✓
Regional differences	0.000*	✓	

*P = The difference is significant at the 0.05 level.

จาก Table 1 ผลการศึกษาพบว่า อายุ ประสบการณ์สอนเด็กปกติ และภูมิภาคที่สอนอยู่ในปัจจุบัน มีผลต่อระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยจะเห็นได้ว่า อายุ ประสบการณ์สอน และภูมิภาคที่สอนอยู่ในปัจจุบันที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Table 2 The analysis of the relationship between general information and music teachers' opinions on teaching special needs

Source: by author

General Information	P-Value	Results	
		Significant	Non-Significant
Gender	0.940		✓
Age	0.002*	✓	
Types of music instruments	0.707		✓
Music teaching experiences	0.021*	✓	
Music teaching experiences with special needs	0.000*	✓	
Regional differences	0.204		✓

*P = The difference is significant at the 0.05 level.

จาก Table 2 ผลการศึกษาพบว่า อายุ ประสบการณ์สอนเด็กปกติ และประสบการณ์สอนเด็กพิเศษ มีผลต่อความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีของครูดนตรี ในด้านวิธีการสอน ด้านสื่อวัสดุกรรม ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ด้านโดยจะเห็นได้ว่า อายุ ประสบการณ์สอนเด็กปกติ และประสบการณ์สอนเด็กพิเศษที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีของครูดนตรีต่อผู้เรียน ที่มีความต้องการพิเศษที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. การสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนดนตรี จำนวน 7 ท่าน ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากการจัดการสนทนากลุ่มในประเด็นนี้ ได้แก่ 1) ด้านผู้สอน พบว่า ครูดนตรีต้องเข้าใจผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษว่ามีลักษณะแบบไหน และมีข้อจำกัดอย่างไร โดยครูดนตรีควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องของความคาดหวังต่อตัวผู้เรียน จำเป็นต้องพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้เรียนกับผู้ปกครอง 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ควรจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษแบบ 1:1 หรือกลุ่มก็ได้ ซึ่งควรเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เริ่มจากวิธีการสอนที่ง่ายก่อน แล้วค่อย ๆ ไต่ระดับให้ยากขึ้น มีการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเป็นการสร้างให้เกิดระบบรับรู้สัมผัสเพื่อช่วยกระตุ้นพัฒนาการของผู้เรียน และควรมีการสร้างบรรยากาศที่ทำให้เกิดแรงจูงใจทางบวก โดยสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ควรมีการระวังกเรื่องความปลอดภัยของผู้เรียน เช่น สถานที่ในการสอนต้องเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนทุกครั้งที่มีการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการวัดผล พบว่า ในการวัดผลสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูดนตรีต้องมีการสร้างเกณฑ์สำหรับวัดระดับว่าระดับไหนควรจะให้ผ่านไม่ควรประเมินผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเหมือนผู้เรียนปกติ

ประเด็นที่ 2 บทบาทของครูผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากการจัดการสนทนากลุ่มในประเด็นนี้ พบว่า 1) ลักษณะนิสัยของครูดนตรีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูดนตรีควรมีคุณลักษณะ เช่น ความอดทนและสม่ำเสมอ เนื่องจากการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องการความระมัดระวังและการปรับตัวอย่างเป็นระเบียบ 2) บทบาทของครูดนตรีในการสอนดนตรีแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูดนตรีจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจที่ดีในการพัฒนาเด็ก เช่น การสอนเด็กที่มีพัฒนาการต่ำกว่าเด็กปกติต้องใช้วิธีการที่เหมาะสม สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ และสร้างระบบการสื่อสารที่ดีกับผู้เรียน และ 3) บทบาทของครูดนตรีต่อการประสานและสื่อสารกับบุคคล พบว่า ครูดนตรี ผู้ปกครอง และแพทย์หรือนักบำบัด ควรมีการสื่อสารกันเพื่อเข้าใจสถานะของผู้เรียน ครูดนตรีไม่ควรรายงานปัญหาของผู้เรียนต่อผู้เรียน แต่ควรพูดคุยกับผู้ปกครองโดยตรง เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประเด็นที่ 3 แนวโน้มในอนาคตของการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ

จากการจัดการสนทนากลุ่มถึงแนวโน้มในอนาคตต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวโน้มด้านการจัดการเรียนการสอน สำหรับด้านการจัดการหลักสูตร อาจจะขยายไปในรูปแบบการสอนทั้งแบบกลุ่มและแบบตัวต่อตัวได้มากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น ตั้งกล้องเพื่อบันทึกการเรียนของผู้เรียนไว้เสมอ และใช้ AI ในการช่วยสอน เป็นต้น 2) แนวโน้มในการจัดอบรมและพัฒนาสื่อ พบว่า ควรมีการฝึกอบรมดนตรีบำบัดให้แก่ครูผู้สอนที่จะสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมากขึ้น ควรมีการพัฒนาสื่อและการอบรมแก่ครูดนตรีที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายในอนาคต สำหรับครูดนตรีที่อยู่พื้นที่ห่างไกลได้ และการจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครองถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะผู้เรียนจะอยู่กับผู้ปกครองมากกว่าครู ผู้ปกครองจะได้รู้วิธีการดูแลผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง 3) แนวโน้มของผู้บริหารต่อครูดนตรี พบว่า ผู้บริหารควรมีการให้ทุนการศึกษาแก่ครูดนตรีที่สนใจจะสอนให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ หรืออาจเพิ่มค่าตอบแทนเพื่อให้เป็นแรงจูงใจในการสอน ทั้งนี้ผู้บริหารควรเข้าใจและรับฟังปัญหาจากครูดนตรีมากขึ้น ควรมีการบูรณาการกันพูดคุยแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างผู้บริหาร ครูดนตรี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของครูดนตรี พบว่า ครูดนตรีส่วนใหญ่ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทยอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษน้อยกว่า 5 ปี โดยภูมิภาคที่สอนอยู่ในปัจจุบันของครูดนตรี โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคกลางของประเทศไทย และอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯ และปริมณฑลเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(สช.)¹⁹ พบว่าประเทศไทยมีกลุ่มโรงเรียนกวดวิชาทั้งหมด 1,983 แห่ง อยู่ในกรุงเทพมหานคร 487 แห่ง และต่างจังหวัด 1,496 แห่ง ใน 74 จังหวัด ยกเว้นหนองบัวลำภู ปัตตานี และนราธิวาส

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษกับความรู้อันมีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า ทั้งกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และกลุ่มครูที่ไม่มีประสบการณ์การสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีคะแนนความรู้เรื่องเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องจากการสนทนากลุ่มพบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนเด็กพิเศษได้บอกว่า ตนเองใช้วิธีลองผิดลองถูกในการสอนเด็กพิเศษ เนื่องจากในการสอนดนตรีในโรงเรียน เด็กที่มาเรียนจะเป็นเด็กที่ทางโรงเรียนจัดชั้นเรียนมาให้ ซึ่งครูดนตรีก็ไม่ได้รู้วิธีการสอน บางครั้งจึงสอนเหมือนเด็กปกติ แต่ก็จะมีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นตามผู้เรียนแต่ละบุคคล สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้กับหลักการสอนมีความสัมพันธ์กัน²⁰ หากผู้สอนเข้าใจหลักการเรียนรู้ก็จะจัดการสอนให้สอดคล้องสัมพันธ์กันได้ การสอนที่คำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้สะดวกขึ้น และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ครูผู้สอนต้องศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้ชัดเจนว่าหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ประสงค์จะให้นักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง จุดมุ่งหมายในการสอนควรกำหนดให้อยู่ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทย พบว่า ครูดนตรีทุกท่านที่เข้าร่วมการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบของไทยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการศึกษาพบว่า ด้านการประเมินผู้เรียนก่อนเริ่มเรียน ครูดนตรีควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงจะสามารถจัดการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการของผู้เรียน และผู้ปกครองได้ ครูจำเป็นต้องปรับวิธีการเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนในชั้นเรียนดนตรี²¹ ครูผู้สอนควรปรับระดับการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาให้แก่ นักเรียนหลากหลายรูปแบบ มีการตอบสนองตามความสามารถและเหมาะกับนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อให้นักเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามจุดประสงค์ ดังนั้น จึงต้องให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ดนตรีตามศักยภาพของตน โดยต้องรับรู้ถึงความสามารถที่มีจำกัด และคิดเสมอว่าสิ่งต่าง ๆ ย่อมพัฒนาได้ไม่มากนักน้อย อีกทั้งครูดนตรีควรสร้างความสนิทสนม สร้างความไว้วางใจ

¹⁹ “Private Tutoring Schools in the Country,” Office of the Private Education Commission, accessed December 12, 2013, <https://opec.go.th/>. (in Thai)

²⁰ Nanthapat Niyomsap, *Behavioral Objectives* (Chiang Mai: Chiang Mai Rajabhat University, 2021).

²¹ Mary S. Adamek and Alice-Ann Darrow, *Music in Special Education*, 2nd ed. (Silver Spring, MD: The American Music Therapy Association, Inc., 2010).

กับผู้เรียน ผู้สอนจึงควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากกิจกรรมดนตรี มีทัศนคติในการเสียสละ ให้ความสนใจในการอบรมสั่งสอนดนตรีและเรื่องอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ผู้สอนดนตรีต้องเรียนรู้และปฏิบัติ²²

ด้านจิตวิทยาพัฒนาการ ครูดนตรีจำเป็นต้องรู้ว่าเด็กแต่ละช่วงวัยมีพัฒนาการอย่างไร และการสอนดนตรีผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษกับผู้เรียนปกติแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการใช้จิตวิทยาเชิงบวกในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีระดับขั้นต้น²³ ประกอบด้วย 1) การสร้างเสริมประสบการณ์ของผู้เรียนให้เห็นถึงคุณค่าและความหมายของการเรียน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก 3) การประเมินผลเชิงบวก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับการออกแบบและประเมินการเรียนรู้ตามความต้องการที่เหมาะสม

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจำเป็นต้องมีเป้าหมายในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างชัดเจน ครูสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษยังขาดทักษะและความสามารถในการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องใช้ทั้งความรู้จริงในบริบทดนตรี ประสบการณ์ในการสอน ความกระตือรือร้นในการค้นคว้าหาความรู้ให้ทันสมัยและมีความเหมาะสม การสร้างสื่อ การเลือกใช้สื่อหรือวิธีการใหม่ ๆ สำหรับการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งยังต้องมีความสามารถเชิงจิตวิทยาในการควบคุมชั้นเรียน สร้างการเรียนรู้ที่มีความสุข กระตุ้นการเรียนรู้และพัฒนาการ สร้างจินตนาการที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับงานวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยของครูในโรงเรียนเอกชน²⁴ โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของครูที่จัดการเรียนรู้วิชาดนตรีให้แก่เด็กปฐมวัย พบปัญหาของครูส่วนใหญ่ดังนี้ 1) มีการเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง แต่ยังมีสาระดนตรีไม่ครบถ้วน 2) ขาดแผนการสอนที่มีความเหมาะสม 3) สื่อการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน 4) การวัดประเมินผลไม่ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน โดยได้เสนอแนะไว้ว่าควรจัดการเรียนการสอน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ (50 นาทีต่อครั้ง) และควรปรับปรุงเรื่องความรู้ของผู้สอนสื่อการสอนดนตรีและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ด้านการทำงานร่วมกันระหว่างครูผู้สอน ผู้ปกครอง แพทย์ และนักบำบัด การมีส่วนร่วมนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียน โดยครูผู้สอน ผู้ปกครอง แพทย์ และนักบำบัด ต้องมีความเข้าใจและยอมรับในข้อจำกัดของนักเรียนและมีความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน จะทำให้การเรียนรู้นั้นได้ผลดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวถึงผลการศึกษากิจกรรมดนตรีที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ระดับปฐมวัย²⁵ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กออทิสติกระดับปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมดนตรีมีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมสูงขึ้น

²² Narutt Suttachitt, *Music Education: Principles and Essence* (Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2012). (in Thai)

²³ Sasipa Nuntasomboon, "Guidelines for Applying Positive Psychology in Music Studio Teaching for Teaching Beginners," in Princess Galyani Vadhana Institute of Music International Symposium 2019: Music Matters, August 28, 2019.

²⁴ Sarapong Itsarasak Na Ayudhaya, "A Proposed Model of Organizing Music Learning for Kindergarten Children of Teachers in Private Schools" (Master's thesis, Chulalongkorn University, 2010). (in Thai)

²⁵ Joyce L. Epstein et al., *School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action*, 3rd ed. (Thousand Oaks, California: Corwin Press, 2009).

ทุก ๆ ด้าน และประโยชน์ของกิจกรรมดนตรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนอกจากได้รับความรู้แล้ว ยังสร้างความสนุกสนานระหว่างการทำกิจกรรมดนตรี ซึ่งจะทำให้เด็กออทิสติกรู้สึกผ่อนคลายและได้แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองออกมาผ่านการทำกิจกรรมดนตรี สร้างความมั่นใจ รู้จักการเข้าสังคม และเกิดปฏิสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนระหว่างการทำกิจกรรมดนตรี รวมไปถึงการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนที่ทำกิจกรรมดนตรีร่วมกัน

ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีและการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ²⁶ ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของการออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น ลักษณะและความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ และการใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลาย กลยุทธ์การสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ วิธีการที่ทำให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหา ระยะเวลาในการเรียนรู้เนื้อหานั้น ๆ โดยเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยากอย่างเหมาะสม และมีการปรับเปลี่ยน ลดเนื้อหาให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

2) บทบาทของครูผู้สอนต่อการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการศึกษาพบว่า ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน มีบทบาทสำคัญในการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความอดทน มีความเข้าใจ และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ²⁷ เน้นย้ำถึงความสำคัญของความอดทนและความพยายามของครู เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักจะมีความสามารถในการเรียนรู้ที่จำกัดและอาจมีภาวะพิการอื่น ๆ ร่วมด้วย นอกจากนี้ ครูควรสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งและสนับสนุนความสำเร็จของนักเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีความร่วมมือระหว่างพ่อแม่และครู²⁸ เพื่อเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของทั้งครูและผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเตรียมสื่ออุปกรณ์ และการจัดสถานที่เรียนสำหรับการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูควรเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะของนักเรียน โดยการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และการจัดสถานที่เรียนอย่างเหมาะสม

²⁶ Samantha D. Jimenez, "An Exploration of Teaching Music to Individuals with Autism Spectrum Disorder" (PsyD diss., Antioch University Seattle, 2012).

²⁷ Wittada Phaokhum, "Presentation of Guidelines for Organizing Music Teaching Using Classical and Modern Music Popular to Develop Piano Skills of Beginning Piano Students" (Master's thesis, Chulalongkorn University, 2013). (in Thai)

²⁸ Alice M. Hammel and Ryan M. Hourigan, *Teaching Music to Students with Autism* (New York: Oxford University Press, 2013).

ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมและสนับสนุน ซึ่งช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก²⁹ เนื่องจากการเรียนการสอนดนตรีไม่เพียงแต่เน้นในเรื่ององค์ความรู้ทางดนตรีเท่านั้น แต่ครูต้องเห็นความสำคัญของพัฒนาการและการเรียนรู้ เพราะเด็กแต่ละคนมีความถนัดและความสามารถทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน ตามทฤษฎีของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ เด็กที่มีเขาวงกตปัญญาด้านดนตรีสูงจะมีความเข้าใจด้านจังหวะ ทำนอง มีความสามารถทางด้านการฟัง การร้อง การเล่นเครื่องดนตรี การอ่านและเขียนโน้ต การแยกแยะเสียงต่าง ๆ ได้ บทความด้านการศึกษากิจการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน³⁰ กล่าวว่า การจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการกระทำการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ วัสดุต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจและแสดงผลการเรียนรู้ผ่านการแสดงออกและจากผลงาน ดังนั้นจะต้องจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมที่ได้ออกแบบไว้ การมีสื่อ วัสดุอย่างหลากหลาย จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้

3) แนวโน้มในอนาคตของการจัดการเรียนการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกระบบ

ผลการศึกษาพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะ สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษที่การพัฒนาความกล้าแสดงออกของตัวผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของพ่อแม่และครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็ก³¹ กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันเพื่อมุ่งเน้นในการส่งเสริมพัฒนาการทางดนตรีของเด็ก โดยการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมแข่งขันและแสดงความสามารถทางดนตรี ในสถานที่ที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความกล้าแสดงออกและแสดงความสามารถในทักษะทางดนตรีของตน พ่อแม่และครูดนตรี ต้องหาวิธีที่เหมาะสมในการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมการพัฒนาทางดนตรีร่วมกันให้แก่เด็ก เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่ยั่งยืนต่อไป ผู้ปกครองยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเรียนดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่ไม่ได้เน้นการปฏิบัติเครื่องดนตรี แต่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะความเป็นนักดนตรี และทักษะชีวิตของเด็กไปพร้อมกับการพัฒนาด้านพัฒนาการของเด็กในทุกด้านทั้ง ด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และสติปัญญาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาระดับชั้นต่อไป

²⁹ Chalinee Kunatian, "Guidelines of Teaching and Learning for Music Teachers," in The 2nd Silpakorn Conference in Sound and Music, Silpakorn University, June 10-11, 2021, 71-86. (in Thai)

³⁰ Jirayut Onsri, *Teacher's Role in Creating a Learning Atmosphere* (Bangkok: Nawamintharachutit Industrial and Community College, 2019). (in Thai)

³¹ American Psychiatric Association, *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*, 5th ed. (Arlington, VA: American Psychiatric Association, 2013).

ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมสามารถช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้³² ตัวอย่างเช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ในแบบที่เหมาะสมกับตนเอง และสามารถเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น สื่อการมองเห็น สื่อการได้ยิน และสื่อการสัมผัส สามารถช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยการออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมและใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสม โรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบบของไทยสามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสื่อเป็นสิ่งที่มีผลักดันให้การเรียนรู้ดนตรีสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นที่นิยมมากขึ้น เจ้าของโรงเรียนดนตรีส่วนมากขาดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการเรียนดนตรี ขาดความเข้าใจในหลักสูตร กระบวนการ ปรัชญา วิธีการและการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนดนตรี ส่งผลให้ชั้นเรียนดนตรีสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เปิดขึ้นมานั้นไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายและความตั้งใจของหลักสูตร อีกทั้งผู้ปกครองไม่ได้รับการสื่อสารข้อมูลอย่างถูกต้อง และนักเรียนอาจไม่ได้เข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีความเหมาะสมทั้งด้านความพร้อม ช่วงอายุ และความถนัดที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

ด้านการอบรมให้ความรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนดนตรีสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สามารถช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจความต้องการเฉพาะของนักเรียนและวิธีการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนที่บ้าน นอกจากนี้ ผู้ปกครองสามารถทำงานร่วมกับครูดนตรีเพื่อพัฒนาแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผู้ปกครองสามารถให้การสนับสนุนทางอารมณ์และการปฏิบัติ และสามารถช่วยให้นักเรียนฝึกฝนทักษะที่เรียนในชั้นเรียนที่บ้าน โดยการให้การอบรมและสนับสนุนผู้ปกครองระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยการศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย³³ พบว่า การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองและสถานพัฒนาเด็กนับเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัย การที่ผู้ปกครองและสถานพัฒนาเด็กได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางบ้านและสถานพัฒนาเด็ก จะทำให้ทั้งสองฝ่ายสามารถสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพ และทำความเข้าใจอันจะนำไปสู่การพัฒนาเด็กที่มีคุณภาพได้ การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและสถานพัฒนาเด็กมีหลายลักษณะ ได้แก่ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก การวางแผนและพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือในเชิงการบริหาร ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กอันเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อม

³² Rujipat Apipatkittikul, "The Effects of Music Activities on Social Skills in Autistic Preschool Children," *Journal of Kasetsart Educational Review* 29, no. 1 (January-April 2014): 75-82. (in Thai)

³³ Kullaya Tantipalachewa, *Education for Parents of Early Childhood Children* (Bangkok: Brain-Base Books, 2008). (in Thai)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ในด้านความคิดเห็นของครูดนตรีในโรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบะที่มีต่อผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาสื่อสำหรับการฝึกอบรมครูในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้
2. ในด้านของแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบะของไทย สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้นทั้งในด้านหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนดนตรีเอกชนนกระบะของไทย โดยเก็บข้อมูลกับครูผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งยังขาดข้อมูลจากผู้เรียน จึงควรมีการทำวิจัยที่มีการเก็บข้อมูลจากผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือผู้ปกครองที่ดูแลเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
2. ควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้และนำข้อเสนอแนะของครูดนตรีไปทำวิจัยเชิงทดลองเพื่อต่อยอดพัฒนานวัตกรรมช่วยในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะ โดยงานวิจัยชิ้นนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมวิจัย (COA No. 661104)

Bibliography

- Adamek, Mary S., and Alice-Ann Darrow. *Music in Special Education*. 2nd ed. Silver Spring, MD: The American Music Therapy Association, Inc., 2010.
- American Psychiatric Association. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*. 5th ed. Arlington, VA: American Psychiatric Association, 2013.
- Apipatkittikul, Rujipat. "The Effects of Music Activities on Social Skills in Autistic Preschool Children." *Journal of Kasetsart Educational Review* 29, no. 1 (January-April 2014): 75-82. (in Thai)
- Draper, Amanda Ruth. "Music Education for Students with Disabilities." PhD diss., Northwestern University, 2020.
- Epstein, Joyce L., Mavis G. Sanders, Steven Sheldon, Beth S. Simon, Karen Clark Salinas, Natalie R. Jansorn, and Frances L. VanVoorhis et al. *School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action*. 3rd ed. Thousand Oaks, California: Corwin Press, 2009.
- Hammel, Alice M., and Ryan M. Hourigan. *Teaching Music to Students with Autism*. New York: Oxford University Press, 2013.
- Itsarasak Na Ayudhaya, Sarapong. "A Proposed Model of Organizing Music Learning for Kindergarten Children of Teachers in Private Schools." Master's thesis, Chulalongkorn University, 2010. (in Thai)
- Jiemsak, Ruamsak. "The Guideline on Music Therapy Activities for Children with Special Needs through Learning Management Activities of Music Education for Children." *Journal of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University* 8, no. 1 (January-June 2020): 85-112. (in Thai)
- Jimenez, Samantha D. "An Exploration of Teaching Music to Individuals with Autism Spectrum Disorder." PsyD diss., Antioch University Seattle, 2012.
- Joseph, Stephen. *What Doesn't Kill Us: The New Psychology of Posttraumatic Growth*. London: Hachette Digital, 2011.
- Julie, Meadows. "Music Teachers' Perceptions of Targeted Professional Development." EdD diss., Walden University, 2017.
- Krejcie, Robert V., and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities." *Educational and Psychological Measurement* 30, no. 3 (Autumn 1970): 607-610.
- Kunatian, Chalinee. "Guidelines of Teaching and Learning for Music Teachers." In The 2nd Silpakorn Conference in Sound and Music, Silpakorn University, June 10-11, 2021, 71-86. (in Thai)

- Likert, Rensis. *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill, 1961.
- Martins, Marta, Ana Mafalda Reis, Christian Gaser, and São Luís Castro. "Individual Differences in Rhythm Perception Modulate Music-Related Motor Learning: A Neurobehavioral Training Study with Children." *Scientific Reports* 13, 21552 (2023).
- Ministry of Education. "National Education Act B.E. 2542." Accessed December 19, 2022. <https://shorturl.asia/NGOAX>. (in Thai)
- Niyomsap, Nanthapat. *Behavioral Objectives*. Chiang Mai: Chiang Mai Rajabhat University, 2021.
- Nuntasomboon, Sasipa. "Guidelines for Applying Positive Psychology in Music Studio Teaching for Teaching Beginners." In Princess Galyani Vadhana Institute of Music International Symposium 2019: Music Matters, August 28, 2019.
- Office of the Private Education Commission. "Music Practice Teachers from Non-formal Private Music Schools throughout Thailand." Accessed December 19, 2022. <https://opec.go.th/>. (in Thai)
- Office of the Private Education Commission. "Non-formal Private Music Schools in Thailand." Accessed December 19, 2022. <https://opec.go.th/>. (in Thai)
- Office of the Private Education Commission. "Private Tutoring Schools in the Country." Accessed December 12, 2013. <https://opec.go.th/>. (in Thai)
- Onsri, Jirayut. *Teacher's Role in Creating a Learning Atmosphere*. Bangkok: Nawaminthrachutit Industrial and Community College, 2019. (in Thai)
- Phaokhum, Wittada. "Presentation of Guidelines for Organizing Music Teaching Using Classical and Modern Music Popular to Develop Piano Skills of Beginning Piano Students." Master's thesis, Chulalongkorn University, 2013. (in Thai)
- Promsukkul, Preeyanun. "The Guidelines for Developing Early Childhood Music Learning in Non-formal Private School Setting." *Veridian E-Journal, Silpakorn University* 11, no. 2 (May-August 2018): 1266-1283. (in Thai)
- Soontorntanaphol, Nuttika. "The Development of Music Activities for Improving Social Skills in Children with Autism." *Journal of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University* 9, no. 2 (July-December 2022): 40-58. (in Thai)
- Sritep, Tawatchai, Chalatip Samahito, and Pattamavadi Lehmongkol. "The Carl Orff Musical Experience Provision to Develop Social-Emotional Skills of Preschool Children with Autism." *Journal of Kasetsart Educational Review* 32, no. 2 (May-August 2017): 110-120. (in Thai)

- Suriyajantratong, Sasi. "Enhancing Working Memory and Social Skills of Students with Autism Spectrum Disorder through a Music Based Intervention in a Parallel Classroom." Master's thesis, Chulalongkorn University, 2022. (in Thai)
- Suttachitt, Narutt. *Music Education: Principles and Essence*. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2012. (in Thai)
- Tantipalachewa, Kullaya. *Education for Parents of Early Childhood Children*. Bangkok: Brain-Base Books, 2008. (in Thai)
- Tregellas, Jason R., and Korey P. Wylie. "Alpha7 Nicotinic Receptors as Therapeutic Targets in Schizophrenia." *Nicotine & Tobacco Research* 21, no. 3 (March 2019): 349-356.
- Viriyangkura, Yuwadee, Patara Napanang, and Vanida Sinbenjapong. *Behavior Management for Special Educators*. Chiang Mai: Chiang Mai University, 2018. (in Thai)
- Yookaew, Siriporn. "Business Development Strategies for Music Studio in Muang Chonburi District." Master's thesis, Silpakorn University, 2017. (in Thai)